

**„Natură, în mâinile tale timpul este fără de margini.
Nu se află nimeni în stare să-ți socotească minutele.
Noi însă, oamenii, noi nu avem timp de pierdut.
Suntem prea săraci pentru a ne îngădui să fim în întârziere.“
Și astfel se scurge timpul pe care îl dăruieți tuturor tânguitorilor.
Iar la sfârșitul zilei vă grăbiți de teamă ca ferestrele să nu fi
rămas deschise. Apoi găsiți că **TOTUȘI ÎNCĂ MAI ESTE TIMP!****

Investigații epizootologice în demodicoza canină

Narcisa RADBEA, G. RADBEA*, I. COSOROABĂ, Gh. DĂRĂBUȘ,
I. OPRESCU, S. MORARIU, C. BANIȚĂ

Facultatea de Medicină Veterinară Timișoara
Calea Aradului 119, Timișoara
* SAL-VET S.R.L. Timișoara
Str. Feldioara nr. 14, Timișoara

REZUMAT. Studiul realizat în perioada ianuarie 1997-decembrie 1999 la o populație de 1800 de câini a urmărit stabilirea prevalenței demodicozei canine în contextul dermatopatiilor. Din cele 338 dermatopatii, 80 au fost reprezentate de demodicoza canină, prevalența acestei acarioze fiind stabilită la 23,67%. Incidența bolii în funcție de rasă este strâns legată de distribuția raselor în cadrul populației de câini luată în studiu și mai puțin după lungimea părului. Rasele cele mai afectate au fost: Rasa comună (16 cazuri), Rottweiler (14 cazuri), Peckinez (9 cazuri), Ciobănesc german (9 cazuri). Sexul nu pare a fi un factor de receptivitate. Un factor epidemiologic important este vârsta: demodicoza canină afectează câinii tineri până la un an (70 de cazuri din 80). La câinii adulți s-au diagnosticat 9 cazuri, iar peste vârsta de 7 ani, doar un singur caz. La cățeii sugari în prima lună de viață nu s-a semnalat clinic demodicoza canină.

Introducere

Numeroase teorii contradictorii încearcă să explice apariția demodicozei ca boală. Pornind de la afirmația că *Demodex canis* este un rezident al pielii câinilor se naște întrebarea: de ce unii fac demodicoză, iar alții nu?

În încercarea de a da un răspuns, majoritatea autorilor (1, 2, 3, 5, 6, 7) susțin importanța factorilor individuali în declanșarea și evoluția infestației cu *D. canis*. Acești factori includ: predispoziție genetică, alterarea mediului cutanat, rasă, sex, vârstă. Factorilor individuali li se alătură factorii extrinseci (alimentație, stare de întreținere, stres, boli intercurrente) și factorii imunologici, factori deosebit de importanți în epizootologia bolii. Sinergismul dintre factorii intrinseci, extrinseci și imunologici este determinant în ruperea echilibrului dintre gazdă și parazit, exaltarea patogenității acarianului și

declanșarea demodicozei, considerată o boală multifactorială (4).

În prezenta lucrare s-a urmărit:

- stabilirea prevalenței demodicozei canine în contextul dermatopatiilor, pe un loc de 1800 de câini;
- influența factorilor individuali (rasă, sex, vârstă) asupra receptivității și evoluției bolii.

Materiale și metode

Cercetările acestor lucrări au fost efectuate la un cabinet medical veterinar din orașul Timișoara: SAL-VET S.R.L. S-au luat în studiu 1800 fișe medicale, întocmite pe o perioadă de trei ani (ianuarie 1997-decembrie 1999). Fiecare fișă medicală cuprinde date referitoare la proprietar (nume, adresă, număr de telefon), date referitoare la câine (rasă, vârstă, sex, nume, diagnostic,

observații epizootologice, clinice, paraclinice și tratament).

Din numărul total de fișe medicale medicale am selectat cazurile de dermatopatii la câine. Dintre acestea, ne-am oprit doar la cazurile de demodicoză canină. Diagnosticul s-a precizat în urma examenelor epizootologice, clinice și a examenelor microscopice efectuate din raclatele cutanate.

Rezultate și discuții

A. Incidența demodicozei canine în cadrul dermatopatiilor

Din numărul total de câini luați în studiu în perioada ianuarie 1997-decembrie 1999, 338 de

cazuri au fost reprezentate de dermatopatii. Dintre acestea, pe primul loc s-a clasat dermatita alergică la purici (84 de cazuri), urmată la o distanță ne semnificativă de demodicoza canină (80 de cazuri). Dermatomicozele și sarcoptoza au avut o pondere destul de mare în cadrul dermatopatiilor (55 de cazuri). Dermatitele de natură alergică au fost diagnosticate la 49 de cazuri, iar la 10 cazuri din 338 s-au diagnosticat dermatite bacteriene. Patru cazuri au prezentat afecțiuni cutanate, cauzate de regimul hiperproteic. Un singur caz de dermatopatie de origine endocrină (hiperestrogenie) a fost semnalat la o cățea.

Rezultatele sunt cuprinse în Tabelul 1.

Tabel 1
Structura dermatopatiilor canine și exprimarea procentuală

Nr. crt.	Dermatopatii la câine	Nr. de cazuri	%
1	Dermatita alergică la purici	84	24,85
2	Demodicoza canină	80	23,67
3	Sarcoptoza	55	16,28
4	Dermatomicoza	55	16,28
5	Dermatite alergice	49	14,50
6	Dermatite bacteriene	10	2,95
7	Dermatite de natură alimentară	4	1,19
8	Dermatite de natură endocrină	1	0,30
	Total dermatopatii	338	100%

Studiul afecțiunilor cutanate la câine și prevalența demodicozei în cadrul acestor dermatopatii constituie subiectul multor studii bibliografice (1, 3, 4, 5, 6).

În lucrarea de față, incidența demodicozei este ridicată (23,67%). Diagnosticată foarte frecvent, dermatita alergică la purici face concurență cu mare succes demodicozei canine (24,85%). Deloc neglijabilă este ponderea sarcoptozei și a dermatomicozelor (16,28%). Dermatitele alergice sunt diagnosticate în procent de 14,5. Zece cazuri (2,95%) din totalul dermatopatiilor sunt reprezentate de dermatitele bacteriene. Regimul alimentar hiperproteic a determinat apariția afecțiunilor cutanate la 1,19% din cazuri. Un singur caz (0,30%) de dermatită de natură endocrină (hiperestrogenie) a fost diagnosticat la o cățea, care s-a vindecat după castrare.

Majoritatea autorilor consideră demodicoza una dintre cele mai frecvente afecțiuni ale pielii la

câine. Prevalența acestei acarioze în contextul dermatopatiilor este considerată 29,7-35% (1, 3, 6).

Studiul de față realizat pe o populație de 1800 câini în timpul a trei ani de cercetări semnaleză o prevalență a demodicozei canine de 23,7%.

B. Influența factorilor individuali (rasă, sex, vârstă) asupra incidenței demodicozei

Rasa

Am stabilit distribuția raselor în populația de câini luată în studiu (1800 indivizi). S-a constatat că ponderea cea mai mare în cadrul populației o au rasele: Rasa comună (438 indivizi), Ciobănesc german (263 indivizi), Peckinez (131 indivizi), Pitt Bull (127 indivizi) și Rottweiler (112 indivizi).

Tabel 2
Distribuția pe rase și exprimarea procentuală a populației de câini luată în studiu.
Incidența demodicozei în funcție de rasă

Nr. crt.	Rasa	Nr. indivizi	%	Nr. cazuri demodicoză
1	Airdale Terrier	8	0,4	3
2	Akitta Inu	2	0,1	
3	Basset	5	0,3	
4	Bobtail	2	0,1	
5	Boxer	58	3,2	4
6	Brac german	42	2,3	2
7	Buldog englez	3	0,2	
8	Buldog francez	2	0,1	
9	Bull Mastif	6	0,3	
10	Bull Terrier	14	0,7	
11	Cane corso	9	0,5	1
12	Chow-Chow	10	0,6	
13	Ciobănesc belgian	2	0,1	
14	Ciobănesc caucazian	18	1	
15	Ciobănesc de Berna	1	0,05	
16	Ciobănesc german	263	14,6	8
17	Ciobănesc românesc	31	1,7	
18	Ciobănesc canadian	2	0,1	
19	Cocker	131	7,3	10
20	Collie	30	1,7	4
21	Dalmațian	18	1	2
22	Dobermann	42	2,3	3
23	Dog argentinian	4	0,2	1
24	Dog german	17	0,9	1
25	Fox-terrier	11	0,6	
26	Husky	21	1,2	
27	Kuvasz	2	0,1	
28	Labrador	20	1,1	2
29	Malamut	3	0,2	
30	Mastino napolitano	5	0,3	1
31	Rasă comună	438	24,3	16
32	Ogar afgan	2	0,1	
33	Peckinez	131	7,3	9
34	Pincher	12	0,7	
35	Pitt Bull	127	7	6
36	Poodle	89	4,9	
37	Rottweiler	112	6,2	14
38	Saint Bernard	3	0,2	
39	Samoyede	1	0,05	
40	Schnautzer	12	0,7	1
41	Setter	8	4,4	
42	Shar-Pei	5	0,3	
43	Shiu-Tzu	19	1	
44	Teckel	21	1,2	
45	Terra Nova	2	0,1	
47	Viszla	8	4,4	1
48	Westy	13	0,7	
49	Yorshire	15	0,8	
	Total	1800	100%	80

Demodicoza a afectat următoarele rase: Rasa comună (16 cazuri), Rottweiler (14 cazuri), Peckinez (9 cazuri), Ciobănesc german (8 cazuri), Pitt Bull (6 cazuri), Collie (4 cazuri), Boxer (4 cazuri), Dobermann (3 cazuri), Airdale Terrier (3 cazuri), Dalmațian (2 cazuri), Brac german (2 cazuri), Labrador (2 cazuri), Dog

german (1 caz), Dog argentinian (1 caz), Vizsla (1 caz), Cane corso (1 caz), Mastino napolitano (1 caz), Cocker (1caz), Schnauzer (1 caz).

Se constată că incidența demodicozei a fost mai ridicată la rasele cu păr scurt (39 cazuri). Dar acarioza afectează și rasele cu păr semilung (27 cazuri) și lung (14 cazuri).

Tabel 3.1

Incidența demodicozei la rasele de câini cu păr scurt

Nr. crt.	Rasa	Nr. cazuri
1	Dalmațian	2
2	Dobermann	3
3	Dog german	1
4	Brac german	2
5	Boxer	4
6	Rottweiler	14
7	Pitt Bull	6
8	Labrador	2
9	Dog argentinian	1
10	Vizsla	1
11	Cane Corso	1
12	Mastino napolitano	1
	Total	39

Tabel 3.2

Incidența demodicozei la rasele de câini cu păr semilung

Nr. crt.	Rasa	Nr. cazuri
1	Ciobănesc german	8
2	Rasă comună	16
3	Airdale Terrier	3
	Total	27

Tabel 3.3

Incidența demodicozei la rasele de câini cu păr lung

Nr. crt.	Rasa	Nr. cazuri
1	Collie	4
2	Cocker	1
3	Peckinez	9
4	Schnautzer	1
	Total	14

Majoritatea autorilor (2, 4, 5, 7) sunt de acord cu importanța factorului rasă în epidemiologia demodicozei canine. Nu se cunosc rase refractare la infestația cu *D. canis*. Se susține frecvența mai ridicată a bolii la rasele cu păr scurt.

Considerăm că incidența demodicozei în funcție de rasă este strâns legată de distribuția raselor în cadrul populației de câini luată în studiu, și mai puțin de lungimea părului. Astfel, numărul cel mai mare de cazuri a fost înregistrat la: Rasa comună — păr semilung, 16 cazuri; Rottweiler — păr scurt, 14 cazuri; Peckinez — păr lung, 9

cazuri; Ciobănesc german — păr lung, 8 cazuri. Explicația ar fi următoarea: din 1800 indivizi, 24,3% sunt reprezentați de Rasa comună, 6,2% de Rottweiler, 14,6% de Ciobănesc german și 7,3% de rasa Peckinez. Aceste rase sunt majoritare în structura populației de câini.

Însumarea numărului de cazuri la rasele cu păr scurt este mai mare (39 cazuri) decât cel al câinilor demodicozi cu păr lung (15 cazuri). Dar, rasele cu păr lung sunt mai slab reprezentate numeric în populația de câini decât rasele cu păr scurt.

De exemplu: rasa Schnautzer este reprezentată de 12 indivizi (0,7%). Din aceștia, un singur câine a prezentat semne clinice de demodicoză. Rasa Peckinez numără 131 de indivizi (7,3%) din care 9 indivizi au manifestat boala. O situație similară se constată și la rasele cu păr scurt: Mastino napolitano reprezintă 0,3% din populația de câini

— 5 indivizi. Din aceștia, unul a prezentat demodicoză. Rasa Rottweiler numără 112 indivizi (6,2%). Paisprezece indivizi prezintă demodicoză.

Corelația dintre prevalența demodicozei și distribuția raselor în populația de câini este mult mai pertinentă decât aceea dintre incidența acariozei și lungimea părului raselor de câini afectate.

Sexul

Sexul nu pare să fie un factor de receptivitate, deși majoritatea autorilor (1, 2, 4, 7) consideră că masculii sunt mai des afectați. Rezultatele obținute în lucrarea de față se alătură acestor informații: diferențele sunt ne semnificative între gradul de incidență al demodicozei la masculi (51,25%) și procentul de apariție al bolii la femele (48,75).

Tabel 4
Incidența demodicozei în funcție de sex

Nr. crt.	Sexul	Nr. cazuri	%
1	Masculi	41	51,25
2	Femele	39	48,75
	Total	80	100%

Vârsta

Vârsta are o importanță deosebită în epidemiologia bolii. Demodicoza este o boală a câinilor tineri, ea debutând clinic de regulă între trei luni și un an. După depășirea acestei vârste, cazurile devin din ce în ce mai rare. Rareori s-au semnalat îmbolnăviri la câinii adulți, și chiar la cei bătrâni. Unii autori fac o conexiune între vârsta animalului și forma clinică de manifestare a bolii (4, 5, 7).

Rezultatele privind incidența demodicozei la un lot de 80 de câini luați în studiu, sunt cuprinse în Tabelul 5.

Lotul de 80 de câini ce au manifestat clinic demodicoza prezintă o incidență maximă a acariozei la categoria de vârstă 7-12 luni (41 cazuri, 51,2%). Între 1-6 luni au fost diagnosticate 29 cazuri (36,2%). Astfel, 70 cazuri din 80 (87,5%) au afectat câinii tineri, cu vârsta cuprinsă între 1-12 luni. În intervalul de vârstă 1-7 ani s-au diagnosticat 9 cazuri (11,2%). Peste vârsta de 7 ani, un singur câine Rasa comună a manifestat demodicoza (1,2%). Nu s-a semnalat nici un caz de demodicoză clinică la cățeei nou-născuți în prima lună de viață.

Tabel 5
Incidența demodicozei în funcție de categoria de vârstă a câinilor luați în studiu

Nr. crt.	Rasa	Nr. cazuri	Categoriile de vârstă				
			0-1 luni	1-6 luni	6-12 luni	1-7 ani	Peste 7 ani
1	Dalmațian	2		1	1		
2	Dobermann	3			3		
3	Dog german	1			1		
4	Brac german	2		1		1	
5	Boxer	4		1	2	1	
6	Rottweiler	14		4	8	2	
7	Pitt Bull	6		4	1	1	
8	Labrador	2			2		
9	Dog argentinian	1		1			
10	Viszla	1			1		
11	Cane Corso	1			1		
12	Mastino napolitano	1		1			
13	Ciobănesc german	8		2	5	1	
14	Rasă comună	16		5	8	2	1
15	Airdale Terrier	3		2	1		
16	Collie	4		2	1	1	
17	Cocker	1			1		
18	Peckinez	9		5	4		
19	Schnauzer	1			1		
	Total	80	0	29	41	9	1
	%	100	0	36,2	51,2	11,2	1,2

Concluzii

1. Studiul efectuat la o populație de 1800 câini pe durata a trei ani de cercetări relevă o prevalență crescută a demodicozei canine (23,67%) în contextul dermatopatiilor canine (338 cazuri).
2. Incidența demodicozei în funcție de rasă este strâns legată de distribuția raselor în cadrul populației de câini luată în studiu și mai puțin de lungimea părului: Rasa comună, 438 indivizi — 16 cazuri; Rottweiler, 112 indivizi — 14 cazuri; Peckinez, 131 indivizi — 9 cazuri; Ciobănesc german, 263 indivizi — 8 cazuri.
3. Sexul nu pare a fi un factor de receptivitate (sex ratio 1:1).
4. Incidența crescută a demodicozei la câinii tineri cu vârsta cuprinsă între 1-12 luni (87,4%) relevă importanța acestui factor individual (intrinsec) în epidemiologia bolii.

SUMMARY

Epizootological research in canine demodicosis

The research carried out from January 1997 to 1999 on a 1800 dog population aimed to establish the canine demodicosis prevalence on the background of dermatopaties. From the 338 dermatopaties, 80 were diagnosed as canine demodicosis, the prevalence of this acariosis being 23.67%. The incidence depending on breed is primarily correlated to breed distribution among the studied dog population and less to dogs hairlength. The most affected breeds were: Crossbreed (16 cases), Rottweiler (14 cases), Pekingese (9 cases), German Shepherd (9 cases). The sex does not seem to be a receptivity factor. The age is an important epidemiological factor: canine demodicosis affects the dogs younger than 1 year (70 cases from 80). Nine cases were diagnosed in adult dogs, and only one case was found in the group older than 7 years. The canine demodicosis had no clinical manifestation in suckling dogs younger than 1 month.

Bibliografie

1. AUJLA, R.S.; SINGLA, L.D.; GUPTA, P.P., 2000 — Prevalence and pathology of mange-mite infestations in dogs, *J. Vet. Parasitol.*, 14 (1), 45-49.
2. CARLOTTI, D.-N., 1993 — La dermatologie vétérinaire depuis vingt ans, *Point Vét.*, 25 (155), 506-519.
3. CHABRA, S.; KHAKRA, S.S.; NAURIYAL, D.C., 2000 — Prevalence of ectoparasite infestations on dogs in and around Ludhiana, *J. Research*, 36 (3/4), 263-266.
4. GOTHE, R., 1989 — Die Demodikose des Hundes eine Faktorkrankheit?, *Berl. Münch. Tierärztl. Wschr.*, 102, 293-297.
5. GRÜNBAUM, E.-G.; KRISCHKE, KATRIN, 1993 — Zur Amitrazbehandlung bei der Demodikose des Hundes, *Kleintierpraxis*, 38, 811-814.
6. NAYAK, D.C.; TRIPATHY, S.B.; DEY, P.C.; MOHANTY, D.N.; PARIDA, G.S.; BISWAL, S; DAS, M., 1997 — Prevalence of canine demodicosis in Orissa (India), *Vet. Parasitol.*, 73 (3/4), 347-352.
7. SCOTT, D.W.; MILLER, W.H.; GRIFFIN, C.E., 1995 — *Small Animal Dermatology*, 5th edition, W.B. Saunders Co., Philadelphia.